

گلگشت هنری

در صفحنا

همراه با دبیران و مدرسان هنر استان

اشاره

اصفهان در منظومه فرهنگی و هنری ایران و جهان جایگاه ویژه‌ای دارد. خاستگاه شماری از مکتب‌داران هنرهای ایران اصفهان است. شهری که بناهای معماری‌اش، آن را به موزه‌ای درخشان تبدیل کرده و گوشه گوشه شهر به‌عنوان مدرسه‌ای نامرئی ذهن و ضمیر جمال‌شناسانه مخاطبان را به سوی خود می‌خواند. این بار گلگشت هنری مجله رشد آموزش هنر را به میزبانی دبیران هنر استان برگزار کرده‌ایم. مصاحبه‌ای ارزشمند که هر کدام از همکاران هنر دیدگاه‌های خود را مطرح کرده‌اند. با هم متن این مصاحبه را می‌خوانیم.

هیئت تحریریه رشد آموزش هنر

این مصاحبه قبل از ایام کرونا انجام شده است.

بهترین خاطره هنری

یک نوبت در مدرسه‌ای غیبت کرده بودم. نوبت بعد که به مدرسه رفتم معاون مدرسه به من گفت که مدیر به خاطر غیبتی که داشتی برایت تشویقی رد کرده است! اول فکر کردم شوخی می‌کند و به کنایه این حرف را می‌زند. ولی واقعیت داشت. داستان از این قرار بود که در غیاب من مدیر به کلاس رفته و دیده بوده که دانش‌آموزان همگی وسایل هنری‌شان را آورده‌اند و مشغول کار هستند. مدیر با خود گفته بود معلمی که در غیبتش هم کلاسش همچنان به راه است حتماً طوری کار کرده و تأثیر مثبتی روی دانش‌آموزانش گذاشته که بچه‌ها در نبود او با همان نظم و ترتیب به کار هنری‌شان پرداخته‌اند. به این دلیل برایم درخواست تشویق کرده بود.

علی همتیان
سرگروه هنر اصفهان

دبیران هنر حرف
همدیگر را راحت‌تر
درک می‌کنند، چرا
که همگی تجربه
کلاس را دارند

ببخشی به دبیران هنر چه ایده‌ای دارید؟

– به نظر من برگزاری گردهمایی بین همکاران هنر بسیار مهم و مؤثر است، و این مجامع چه خوب است که در ساعات مشغولیت همکاران با تدریس هنر برگزار شود تا همگی موظف به حضور شوند. در اصفهان هر سال و برای هر ناحیه دوبار مجوز

ابوالفضل آقایی
دبیر هنر و مدرس دانشگاه
فرهنگیان

می‌کنیم تا به همه آن‌ها پرداخته شود. در این جلسات از همکاران و دبیران هنر استفاده می‌کنیم تا تجربه‌هایشان را به دیگر همکاران آموزش دهند. نکته مثبت این کار آن است که دبیران هنر حرف همدیگر را راحت‌تر درک می‌کنند، چرا که همگی تجربه کلاس را دارند.

در استان ۲۸۰ تا ۳۰۰ معلم هنر داریم که فقط حدود ۱۰۰ نفرشان تخصصی هستند. آموزش و پرورش توان این را ندارد که نیروهای متخصص را نگه دارد چون نمی‌تواند جوابگوی نیازهای آنان باشد؛ در نتیجه، بعضی از دبیران تخصصی هنر عملاً کناره‌گیری می‌کنند. برخی دیگر هم در پست‌های مدیریت و معاونت فعال‌اند.

در حقیقت مشکل اصلی ما کمبود انگیزه بین دبیران هنر است! هر کدام از ما وجهه‌ای می‌خواهیم و نیاز به دیده شدن داریم، ولی اصولاً دبیران هنر در آموزش و پرورش دیده نمی‌شوند. نظام آموزش و پرورش نظامی بر پایه درس‌هایی چون علوم و ریاضی است و این مشکل روی همکاران تأثیر منفی می‌گذارد.

با سلام و سپاس از حضور یکایک دبیران محترم هنر که افتخار شرکت آنان را در این میزگرد داریم در ابتدا از سرگروه محترم هنر استان خواهش می‌کنم گزارشی از وضعیت هنر و دبیران هنر ارائه کنند.

◀ **علی همتیان**، سرگروه هنر اصفهان هستیم.

آموزش و پرورش استان اصفهان دارای ۴۲ ناحیه است که ۶ ناحیه از این تعداد در شهر اصفهان است.

امسال با همکاری مسئولان ما توانستیم در ۱۸ منطقه سرگروه داشته باشیم. اما متأسفانه ۲۴ ناحیه هنوز بدون سرگروه است.

آخرین مجمع بین سرگروه‌ها دو ماه پیش برگزار شد. ما در هر مجمع موضوعات کتاب درسی را تقسیم

گردهمایی داده می‌شود. بنابراین ما برای کاستن از این محدودیت، از مجامع همه نواحی استفاده می‌کنیم.

ابوالفضل آقای هستم.

مدرس هنر نقاشی هستم.
شاعر می‌گویند:

مثل شخص هنرمند به شمع

ماند

که شب و روز برای دگران

می‌سوزد

بزم عالم شده روشن ز هنرمند

ولی

در چراغ تن او روغن جان

می‌سوزد

خواندن کتابی
در حوزه هنر و
«شعر خوانی»،
بازدید از نمایشگاه
هنری، همنشینی
با هنرمندان خوب،
تماشای فیلم و دیدن
نمایش‌های قوی،
همه به معلم هنر
کمک می‌کند

دلتنگی‌های موجود، در زمانه‌ای که ما در آن هستیم، بیش از آن است که بخواهیم بیان‌شان کنیم. با این حال خدا را سپاس که همین هنر را به من داده که این زمانه سخت را بتوانم بگذرانم. چه خوب است که ما به جای اهمیت دادن بیش از حد به دروسی مثل ریاضی و علوم، به هنر شعر خوانی، قصه گوئی، و ... در کلاس‌هایمان بپردازیم.

خاطره

چندی پیش کلاس طراحی کودک داشتم. دختری کوچک به نام سارا در آن جا حضور داشت. قصه‌ای را برای بچه‌ها در مورد ویژگی‌های پدر و مادر تعریف کردم تا بچه‌ها نقاشی کنند. سارا هم یک نقاشی کشیده بود که در آن هیكلی بزرگ برای پدر ترسیم کرده بود و در سمت راست پدر دو دست و در سمت چپ او دستی دیگر برایش نقاشی کرده بود. این برای من سؤال شد! با خودم فکر کردم چگونه وارد این موضوع شوم که به سارا بر نخورد و ذوق و شورش کم نشود. گفتم سارا چه نقاشی قشنگی کشیدی! نقاشی‌ات چه حال خوبی دارد. چقدر پدرت را

مجتبی شریفی
دبیر هنر
ناحیه ۲ اصفهان
و مدرس
دانشگاه فرهنگیان

تنومند کشیدی و ...

سارا که این را شنید گفت: آخه پدر من خیلی پر قدرت است. او مربی باشگاه است!

از همین جا فهمیدم که مربی باشگاه و زور و بازوی پدر سارا از نگاه او به این شکل به تصویر در آمده.

آقای آقای! شما در

مجمع چه موضوعاتی را مطرح کردید؟

– بحث ادبیات نمایشی و شیوه‌هایی که معلم می‌تواند با گویش نمایش مباحث را در کلاس مطرح کند.

روش شما برای تدریس

این نکات به همکاران هنر چیست؟

– من معتقدم که معلم هنر هیچ راهی به جز بیمه کردن خودشان با سلاح هنر ندارد.
خواندن کتابی در حوزه هنر و «شعر خوانی»، بازدید از نمایشگاه هنری، همنشینی با هنرمندان خوب، تماشای فیلم و دیدن نمایش‌های قوی، همه به معلم هنر کمک می‌کند.

گنجینه بزرگی از نمایش‌نامه‌های مناسب برای نوجوان‌ها از آقای حسن دولت‌آبادی وجود دارد که خلأ کمبود نمایش‌نامه مناسب برای این سنین را پر می‌کند.

از مشکلات ما این است که مربیان در انتخاب نمایش‌نامه برای کودک و نوجوان دقت و مطالعه کافی ندارند و نمایش‌نامه‌هایی که برای سن آن‌ها مناسب است انتخاب نمی‌کنند. هرگز نباید فراموش کنیم که هدف از اجرای نمایش، آموزش کار گروهی و همکاری و همفکری بین دانش‌آموزان است، نه اجرای نمایش‌نامه‌های سنگین و سطح بالا توسط آنان که به سختی معنایشان را درک می‌کنند.

مجتبی شریفی، دبیر هنر اصفهان هستم.

من در سال اولی که وارد آموزش و پرورش شدم، به مدرسه‌ای رفتم که معروف بود دانش‌آموزانی شلوغ و بازیگوش دارد. ۱۲ ساعت تدریس داشتم. یکی از دانش‌آموزان خیلی شر بود و همه معلم‌ها از او شکایت داشتند. سر کلاس من هم به آزار و اذیت می‌پرداخت. روزی من به حساب جوانی و کم‌تجربگی‌ام او را سیلی زدم. او هم گفت که فردا پدر و مادرش را به مدرسه می‌آورد. فردای آن روز، در حالی که من منتظر یک دعوی حسابی بودم، دیدم این دانش‌آموز با یک شاخه گل وارد کلاس شد و آن را به من داد! فهمیدم که پدر و مادر با فرهنگی داشته است که او را این‌طور راهنمایی کرده‌اند. من هم برای جبران، و تشکر از او، قطعه خطی نوشتم و به او دادم. از آن پس این دانش‌آموز تا آخر سال یکی از بهترین‌های کلاس از نظر رفتاری بود. به هنر هم علاقه‌مند شد و خط و خوشنویسی کار می‌کرد. این خاطره همیشه در ذهن من مانده است. در بحث هنر هم باید بگویم که تخصص ما دبیران هنر هم حُسن است و هم عیب. به‌عنوان مثال من در خوشنویسی علاقه و فعالیت دارم. این باعث می‌شود من به صورت ناخودآگاه به درس خوشنویسی بهای بیشتری دهم. البته تمام تلاش‌م را می‌کنم تا این اتفاق نیفتد و با زمان‌بندی مناسب برای تمامی هنرها وقت کافی را اختصاص دهم. حتی در رشته‌هایی مانند موسیقی از دانش‌آموزان کمک می‌گیرم.

به نظر شما چرا تمایل

بچه‌ها به درس هنرهای آوایی بیشتر است؟

– معلوم است. چون از نظر بچه‌ها جاذبه هنرهای آوایی از دیگر دروس بیشتر است.

مجید شریفیان
دبیر هنر بادرود

هنر است. این زیادی سرفصل‌ها نباید حرکت را شعار گونه کند، هر چند که در سال‌های اخیر در هنرستان‌ها شاهد پیشرفت‌هایی در این زمینه بوده‌ایم. دشوار شدن تدریس سرفصل‌ها از دیگر مشکلات است، چرا که در کنار تصاویر کتاب درسی هنر زیرنویس وجود ندارد. پیشنهاد دیگری برای کتاب درسی دارم و آن اینکه، سایت‌های هنری به دانش‌آموز معرفی شود تا منبعی خارج کتاب داشته باشد و مطالب هنری را در آن‌ها جست‌وجو کند.

بخش خوشنویسی کتاب در قسمت قلم درشت کمی سنگین است. سرمشوق‌ها، هم از لحاظ مفهومی و هم از نظر خطی، دشوارند

از شگردهایی که من در مورد تدریس هنر به کار می‌گیرم سعی در متفاوت نشان دادن دبیر هنر نسبت به دبیران دیگر است. این تفاوت می‌تواند در ظاهر، ارائه مطالب و در چگونه آغاز کردن کلاس هنر در ابتدای سال اتفاق بیفتد. باید کارگاه هنری از مدیر خواسته شود و اگر امکانش نیست خودش کارگاه را در حیاط تشکیل دهد. همچنین باید بچه‌ها بازدیدهایی از مکان‌های هنری شهر داشته باشند. من خودم سه بار در سال، بچه‌ها را در سطح استان اصفهان به این گونه بازدیدها می‌برم و این بهترین روش برای ترغیب دانش‌آموز به هنر و تقویت حس زیبایی‌شناختی آن‌هاست. همچنین باید به دبیران هنر یاد دهیم که خلاقیت بچه‌ها را به شیوه‌های مختلف شکوفا کنند و تنها کپی کاری نکنند.

ابوطالب صادقی
سرگروه ناحیه ۳ اصفهان

ویدا بهزادی، دبیر هنر اصفهان هستم. سابقه سرگروهی نیز دارم. در آموزش و پرورش به گروه‌های آموزشی بی توجهی می‌شود. البته اداره و گروه‌ها وجود دارند اما فقط به شکل نمادین هستند و توجه جدی

ویدا بهزادی
دبیر هنر ناحیه ۳ اصفهان

تا درختی را طراحی کنیم. من در خانه وقت زیادی را صرف کشیدن آن کردم. وقتی آن را به کلاس بردم، معلم مرا خیلی تشویق کرد و خودش هم در دفترم درختی را طراحی کرد. همین انگیزه‌ای شد که به هنر بیشتر علاقه‌مند شوم و این راه را ادامه دادم. زیباترین خاطرات من به دانش‌آموزانی مربوط می‌شود در یک مدرسه دولتی که با تشویق من وارد رشته‌های هنری شدند. در واقع خانواده‌های آن بچه‌ها نیز، با تلاش‌ها و توضیحات من در خصوص اهمیت و ارزش هنر، راضی به این انتخاب رشته بچه‌هایشان شدند. بعدها همین دانش‌آموزان از من برای بازدید از نمایشگاه هنری‌شان دعوت کردند که برایم بسیار هیجان داشت و به من انگیزه و امید دوباره داد. دیدم تلاش‌هایم به نتیجه نشست است و فهمیدم که دانش‌آموزان را در مسیر درست هدایت کرده‌ام. از مشکلاتی که وجود دارد این است که آموزش و پرورش خودش برای ایجاد انگیزه در دبیران هنر اقدامی نمی‌کند. برای نمونه هنگامی که من مدرک کارشناسی ارشدم را گرفتم و گفتند در ارتقای رتبه‌ام اعمال نمی‌شود. با این وصف دبیران دیگر چه انگیزه‌ای دارند که سطح سوادشان را رشد و ارتقا دهند؟! چه خوب بود که در کتاب‌ها بحثی را در مورد عنوان «فرهنگ و هنر» باز می‌کردند و به توضیح درباره آن می‌پرداختند. دانش‌آموز شناخت درستی از مفهوم فرهنگ و هنر ندارد و برایش جا نیفتاده و خلأ نبودن توضیحاتی پیرامون این موضوع حس می‌شود. نکته دیگر تنوع سرفصل‌های کتاب و زیاد بودن آن‌ها در جهت آشنایی دانش‌آموز در زمان انتخاب رشته و علاقه‌مند کردن بچه‌ها به

باز خورد بچه‌ها در کلاس نسبت به خوشنویسی چطور است؟

من سعی می‌کنم به گونه‌ای با دانش‌آموزان خط کار کنم که آن را دوست داشته باشند. اما بخش خوشنویسی کتاب در قسمت قلم درشت کمی سنگین است. سرمشوق‌ها، هم از لحاظ مفهومی و هم از نظر خطی، دشوارند. کتاب به معرفی خطوطی پرداخته است که بچه‌ها با آن آشنایی ندارند. من هم سر کلاس آن‌ها را تدریس نمی‌کنم چراکه بچه‌ها را بی‌علاقه خواهد کرد.

مجید شریفیان، سرگروه هنر شهر بادرود هستم. ما یک «معلم هنرمند» داریم و یک «هنرمند معلم». ما به مدیرانی با ذوق نیاز داریم که با درس هنر و مضامین آن همراهی داشته باشند. در مورد کتاب نظر من این است که همه قسمت‌های آن سرکلاس قابل اجرا نیست و بیشتر برای اطلاع دانش‌آموز مفید است. نکته دیگر در مورد دبیران غیر تخصصی هنر و کارا نبودن آن‌ها در درس هنر است. از نظر روان‌شناسی وقتی دانش‌آموز متوجه شود که دبیر هنر در کلاس حرفی برای گفتن ندارد دیگر نمی‌توان او را سر کلاس نگه داشت، چون می‌داند اطلاعات زیادی به او اضافه نخواهد شد.

صادقی، دبیر هنر ناحیه دو اصفهان هستم. من ۲۱ سال است که سر کلاس می‌روم، و با اینکه پست‌های اداری هم به من پیشنهاد شده است اما هیچ‌وقت حاضر نشده‌ام که تدریس را رها کنم. انگیزه‌ام برای دبیری هنر از زمانی بود که دانش‌آموز بودم. در دوره راهنمایی معلم هنر از ما خواست

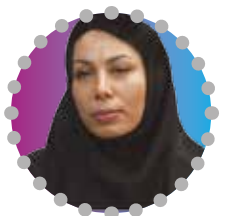

مریم مطهری
دبیر هنر ناحیه ۶ اصفهان

به آن‌ها نمی‌شود. مثلاً من، به‌عنوان سرگروه هنر، بعد از بازدیدها نقاطضعفی را می‌بینم. ولی تاکنون بعد از گزارش به ما فوق، در تمام این سال‌ها، نتیجه‌ای از عملکرد گروه آموزشی در جهت پیگیری مسائل و نظارت و بازدید از مدارس دریافت نکرده‌ام. کما اینکه در حال حاضر مدارس به دلیل همین عدم پیگیری، ساعات تدریس هنر را کاهش می‌دهند یا به طور کامل حذف می‌کنند. حتی در صورت گزارش متوجه می‌شویم که مدیران با اداره آموزش و پرورش تعامل دارند و این مسئله را این‌گونه حل می‌کنند. پیشنهاد من برای حل مشکل این است که وقتی به عنوان سرگروه از مدرسه‌ای بازدید می‌کنم نقاط ضعف و قوت آن مدرسه در زمینه هنر را می‌بینم و گزارش می‌کنم و از آموزش و پرورش انتظار دارم که نقاط قوت را برجسته کند تا سبب تقویت آن‌ها شود و در مورد نقاط منفی نیز اقداماتی به عمل آورد و این اعمال منفی را بی پاسخ نگذارد تا بازدیدهای سرگروه نتیجه‌بخش باشد.

دهه محرم بچه‌ها بعد از یادگیری تعزیه خوانی آن را کاربردی می‌کنند. یعنی آواها و نواهایی را که در تعزیه می‌شنوند به عناصر موجود در آن از جمله سازها و ریتم و ... دقت می‌کنند و آن را سر کلاس با شور و شوق برای من شرح می‌دهند

تقطعه قوت کتاب تنوع در موضوعات هنری است، هر چند که این شگرد هم مشکلاتی در پی دارد اما حسن آن بیشتر است

پریسا ایران پور
دبیر هنر و هنرآموز
شهرستان مبارکه

از اداره تکنولوژی خواهش کردم که برای پیگیری مجدد همان مورد، خودم را برای بازدید بفرستند. اما مرا نفرستادند و مشخص نشد که صحبت‌های سال پیش من اصلاً تأثیری داشته است یا خیر! با این کار قسمت زیادی از سرگروهی بی‌تأثیر است. در صورتی که درست آن است که برای کاری که انجام می‌دهم تضمینی وجود داشته باشد تا مؤثر واقع شود.

◀ **مریم مطهری، دبیر هنر** اصفهان هشتم که سابقه سرگروهی را به مدت چهار سال داشته‌ام. حدود ۲۰ سال سابقه دارم و در زمینه شعر و نقاشی فعالیت می‌کنم. من یک پل ارتباطی بین مبحث تصویرسازی و نمایش برقرار کردم؛ به این صورت که به بچه‌ها می‌گفتم به شعر یا داستانی که برایشان می‌گفتم می‌شد پر و بال بدهند و آن را گسترده سازند. آن‌ها هم همین کار را می‌کردند و بعد از آن تصاویر قسمت‌های اوج داستان و قهرمان‌های آن را نقاشی می‌کردند. سپس همگی، با مقوا این تصاویر را به ماکت تبدیل می‌کردیم و در تئاتر از آن‌ها استفاده می‌کردیم. این کاری بود که تمام مراحل آن

◀ **همتیان:** من سال گذشته برای بازدید سر کلاس همکاری رفتم که فوق دیپلم هنرهای تجسمی داشت. بعد از نظرسنجی کلاسی همه بچه‌ها نظری منفی در مورد نحوه تدریس ایشان داشتند. معلوم شد که شیوه تدریس این همکار محترم نیاز به تجدید نظر جدی دارد و در این باره با دبیر و مدیر آن مدرسه و مسئول گروه‌های آموزشی صحبتی کردم. امسال هم

را خود دانش آموز پیش می‌برد. یک سال هم در سطح استان بچه‌ها با همین شیوه در تئاتر رتبه کسب کردند.

از مشکلاتی که وجود دارد این است که برای مدرسه‌ها امکان ایجاد کارگاه هنر وجود دارد اما همکاری لازم برای این عمل صورت نمی‌گیرد و از ما می‌خواهند در همان کارگاه حرفه و فن، کارگاه هنرهای تجسمی را هم برپا کنیم که این موضوع خودش مشکلاتی ایجاد کرده است.

درباره ویژگی معلم محبوب هنر، به نظر من بهترین ویژگی یک معلم هنر آن است که خودش خلاق باشد. در این صورت می‌تواند دانش‌آموز را به خوبی پرورش دهد.

◀ **پریسا ایران پور، مدرس** گرافیک در شهر مبارکه هشتم و در ناحیه مبارکه تدریس می‌کنم و ۱۳ سال سابقه دارم. در مبارکه بازخورد بچه‌ها در زمینه هنرهای آوایی بسیار مثبت است ولی در مدرسه کاری انجام نمی‌شود، ولی چون در آنجا بحث تعزیه خوانی خیلی رواج دارد اتفاق خوبی می‌افتد و آن این است که در دهه محرم بچه‌ها بعد از یادگیری

مژگان حقیر
هنرآموز ناحیه ۵ اصفهان

دارم. طراحی کتاب از اصول اولیه گرافیک به دور است. برای مثال کتاب ادبیات خیلی هنری تر از کتاب هنر صفحه آرای شده است. نقطه قوت کتاب تنوع در موضوعات هنری است، هرچند که این شگرد هم مشکلاتی در پی دارد اما حسن آن بیشتر است.

از مشکلاتی که وجود دارد این است که برای مدرسه‌ها امکان ایجاد کارگاه هنر وجود دارد اما همکاری لازم برای این عمل صورت نمی‌گیرد و از ما می‌خواهند در همان کارگاه حرفه‌ای فن، کارگاه هنرهای تجسمی را هم برپا کنیم که این موضوع خودش مشکلاتی ایجاد کرده است

نکته دیگر تنوع سرفصل‌های کتاب و زیاد بودن آن‌ها در جهت آشنایی دانش‌آموز در زمان انتخاب رشته و علاقه‌مند کردن بچه‌ها به هنر است

احمد عزیزپور
عضو گروه هنر استان اصفهان و مدرس دانشگاه

نکته دیگر در قسمت مفهوم اشعار سرمشق‌های خوشنویسی است. من خودم در کلاس وقتی به این مبحث می‌رسم ناچارم توضیحاتی در مورد مضمون هر شعر برای بچه‌ها بدهم. و در تلفظ اشعار به آن‌ها کمک کنم.

خاطره‌ای نیز دارم، در سال‌های اول معلمی، در روستایی دور افتاده در استان ایلام تدریس داشتم. آن مکان با هنر بیگانه بود. ولی من با علاقه به مدت دو سال در آنجا با بچه‌ها کار کردم. بعد از ده سال، تنها دلخوشی‌ام این بود که در هر خانه‌ای یک یا دو اثر هنری جا گرفته بود و آن هم کار خود بچه‌ها، یعنی از کارهای شاگردان من بودند. وقتی در آنجا یک نمایشگاه برگزار کردم و همه از نمایشگاه بازدید کردند خانواده‌ها از تأثیر مثبتی که روی بچه‌هایشان گذاشته شده بودم برایم گفتند. حتی شنیدم که یکی از دانش‌آموزانم، بعد از بازدید از آثار هنری من، به خانواده‌اش گفته بود که من می‌خواهم یک «عزیزپور» شوم. این برای من بسیار با ارزش بود چراکه نشان می‌داد عملکردم به قدری مثبت و تأثیرگذار بوده که یکی از بچه‌ها خواسته‌اش این بوده که فردی شبیه من شود.

از روی دیوار می‌پرند و وارد حیاط ما می‌شوند و پشت‌سر دانش‌آموزان من می‌نشینند و شروع به نقاشی می‌کنند. بعد هم نقاشی‌شان را همان‌جا می‌گذاشتند و می‌رفتند. نقاشی‌هایشان بسیار زیبا بود. مدت‌ها این اتفاق می‌افتاد تا اینکه دیگر به حیاط نرفتیم. یک روز دانش‌آموزان پسر به حیاط ما آمدند و جویای کلاس هنر شدند و از من خواستند که بروم و نقاشی‌هایی را که کشیده بودند را ببینم. ۶ سال بعد از آن مرا به مدرسه پسرانه دعوت کردند. فهمیدم از آن کلاس ۲۰ نفره، ۱۵ نفر از بچه‌ها در حال تحصیل کارشناسی گرافیک در دانشگاه کاشان و دیگر شهرها بودند. دانش‌آموزان دیگر را هم که دعوت کرده بودند، همراه با ساز، شروع به خواندن آواز مرغ سحر کردند. در آن سال‌ها من این تصنیف را به آن‌ها آموزش می‌دادم و این برایم بهترین خاطره بود؛ چون بعد از ۶ سال ثمره کارم را می‌دیدم.

عزیزپور: رشته تخصصی‌ام گرافیک است، بنابراین به بخش دیزاین و طراحی کتاب هنر نقد

تعزیه‌خوانی آن را کاربردی می‌کنند. یعنی آواها و نواهایی را که در تعزیه می‌شنوند به عناصر موجود در آن از جمله سازها و ریتم و ... دقت می‌کنند و آن را سر کلاس با شور و شوق برای من شرح می‌دهند.

شرفیان، به قول استاد مجید کیانی، شادی و غم در هنرهای آوایی ما کاذب است. در نیمی از اجراهای ماه محرم از دستگاه‌های نهفت و نوای موسیقی ایرانی استفاده می‌شود. بنابراین در تعزیه، موسیقی اجرا شده با ما غریبه نیست. وقتی بچه‌ها این اطلاعات را داشته باشند عالمانه متوجه جزئیات اجرا خواهند شد.

ایران‌پور: بهترین خاطره‌ام مربوط به سال دوم تدریس در روستای حسن آباد مبارکه است. در مدرسه متوسطه اول دخترانه، که در کنار مدرسه‌ای پسرانه بود تدریس داشتم. بین دو مدرسه دیوار کوتاهی قرار داشت. من ساعت‌هایی را که در داخل حیاط مدرسه تدریس می‌کردم گاهی متوجه می‌شدم که بچه‌های مدرسه کناری، مخفیانه،

